YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

8 päivänä marraskuuta 2007 *

Asiassa C-20/05,

jossa on kyse EY 234 artiklan mukaisesta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunale civile e penale di Forlì (Italia) on esittänyt 14.12.2004 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.1.2005, rikosasiassa, jossa vastaajana on

Karl Josef Wilhelm Schwibbert,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas sekä tuomarit U. Lõhmus (esittelevä tuomari), J. Klučka, A. Ó Caoimh ja P. Lindh,

julkisasiamies: V. Trstenjak,
kirjaaja: hallintovirkamies J. Swedenborg,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.4.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Schwibbert, edustajanaan avvocato A. Sirotti Gaudenzi,

- Società Italiana degli Autori ed Editori, edustajinaan avvocato M. Mandel ja avvocato M. Siragusa,

- Italian hallitus, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajinaan avvocato dello Stato S. Fiorentino ja avvocato dello Stato M. Massella Ducci Teri,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään L. Pignataro ja W. Wils,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.6.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 3 ja EY 23–EY 27 artiklan, teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY (EYVL L 204, s. 37), sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1998 annetulla Euroopan

parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY (EYVL L 217, s. 18; jäljempänä direktiivi 98/34), vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 19.11.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/100/ETY (EYVL L 346, s. 61) sekä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL L 167, s. 10) tulkintaa.

2 Ennakkoratkaisupyyntö on esitetty Italiassa Schwibbertiä vastaan käytävässä rikosoikeudenkäynnissä, jossa on kyse sellaisten CD-levyjen hallussapidosta, joihin ei ole kiinnitetty tekijänoikeusmaksujen keräämisestä vastaavan kansallisen järjestön merkkiä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Neuvoston direktiivillä 83/189/ETY, joka on annettu 28.3.1983 (EYVL L 109, s. 8), on otettu yhteisön oikeudessa käyttöön teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettava menettely.

4 Direktiivin 83/189 12 artiklan sanamuoto on seuraava:

"1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet 12 kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että niiden tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamat keskeiset kansalliset säännökset toimitetaan kirjallisina komissiolle."

5 Direktiiviä 83/189 on muutettu useaan otteeseen huomattavasti. Se on kodifioitu direktiivillä 98/34.

6 Direktiivin 98/34 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) 'tuotteella' teollisesti valmistettua tuotetta ja maataloustuotetta, mukaan lukien kalastustuotteet;

– –

3) 'teknisellä eritelmällä' asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, käyttöominaisuuksista, turvallisuudesta tai mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat myyntinimeä, termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset sekä vaatimustenmukaisuuden arvioinnin menettelyt;

– –

4) 'muulla vaatimuksella' vaatimusta, joka ei ole tekninen eritelmä ja joka asetetaan tuotteelle erityisesti kuluttajan tai ympäristön suojelutarkoituksessa ja joka koskee tuotteen elinkaarta markkinoille saattamisen jälkeen eli käyttöedellytyksiä, kierrätystä, uudelleenkäyttöä tai tuotteesta huolehtimista, jos nämä edellytykset voivat vaikuttaa merkittävästi tuotteen koostumukseen tai sen luonteeseen, taikka sen kaupan pitämiseen;

– –

11) 'teknisellä määräyksellä' teknistä eritelmää tai muuta vaatimusta taikka palveluja koskevaa määräystä, mukaan lukien sovellettavat hallinnolliset määräykset, jonka noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista ja joka koskee kaupan pitämistä tai käytettäessä sitä jäsenvaltiossa tai kyseisen jäsenvaltion merkittävässä osassa, sekä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista.

– –"

7 Direktiivin 98/34 8 ja 9 artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan antamaan Euroopan yhteisöjen komissiolle tiedoksi direktiivin soveltamisalaan kuuluvia teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset, paitsi jos tekninen määräys on vain kansainvälisen tai eurooppalaisen standardin täytäntöönpanoa sellaisenaan, jolloin tieto kyseisestä standardista riittää, sekä lykkäämään tietyissä tapauksissa useiden kuukausien ajaksi

teknistä määräystä koskevan ehdotuksen hyväksymistä, jotta komissiolla on mahdollisuus selvittää, ovatko ehdotukset yhteisön oikeuden mukaisia erityisesti tavaroiden vapaan liikkuvuuden osalta, tai tehdä asiaa koskeva direktiivi, asetus tai päätösehdotus.

8 Direktiivin 92/100 tavoitteena on tekijänoikeudella suojattujen teosten ja lähioikeuksilla suojattujen kohteiden oikeudellisen suojan yhdenmukaistaminen. Sillä pyritään takaamaan tekijöille ja esittäjille asianmukaiset tulot. Tässä tarkoituksessa direktiivissä 92/100 säädetään, että jäsenvaltioiden on säädettävä oikeudesta sallia tai kieltää tekijänoikeudella suojattujen teosten alkuperäiskappaleiden ja kopioiden sekä muiden tämän direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa mainittujen kohteiden vuokraus ja lainaus. Direktiivin 92/100 II lukuun, joka koskee lähioikeuksia, sisältyvässä 9 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on säädettävä yksinoikeudesta saattaa myymällä tai muilla tavoin yleisön saataville kyseisessä artiklassa tarkoitettuja kohteita.

Kansallinen lainsäädäntö

9 Tekijänoikeuksia koskevan 22.4.1941 annetun lain nro 633 (GURI nro 166, 16.7.1941; jäljempänä vuoden 1941 laki) mukaan pakollinen merkin kiinnittäminen kaikkiin suojattuja teoksia sisältäviin tallenteisiin osoittaa alkuperän ja takaa laillisen tuotteen erottamisen lainvastaisesta jäljennöksestä. Società Italiana degli Autori ed Editori (italialainen tekijöiden ja kustantajien järjestö) on julkinen ad hoc -järjestö, joka hoitaa suojelu-, välitys- ja todistamistehtäviä. Laissa säädetyssä merkissä on alkukirjaimet SIAE.

10 Lailla nro 121/87, joka annettiin 27.3.1987 (GURI nro 73, 28.3.1987), laajennettiin SIAE:n merkin kiinnittämisvelvoite koskemaan muita tallenteita, jotka sisältävät hengentuotteita.

11 Direktiivin 92/100 täytäntöönpanon yhteydessä Italian lainsäätäjä on asetuksella nro 685 (GURI nro 293, 16.12.1994), joka annettiin 16.11.1994 ja jolla kumottiin laki nro 121/87, lisännyt vuoden 1941 lakiin yhden säännöksen, 171 ter §:n 1 momentin c kohdan, jossa säädetään erityisistä rikosoikeudellisista seuraamuksista ja jonka sanamuoto on seuraava:

"1. Vähintään kolmen kuukauden ja enintään kolmen vuoden vankeusrangaistus ja sakko, jonka suuruus on vähintään 500 000 ITL ja enintään 6 miljoonaa ITL, on tuomittava sille, joka

– –

c) myy tai vuokraa videokasetteja, musiikkikasetteja tai muita tallenteita, jotka sisältävät elokuvateoksiin tai audiovisuaalisiin teoksiin sisältyvää ääntä tai kuvaa tai liikkuvia kuvasarjoja ja joihin ei ole kiinnitetty Società italiana degli autori ed editorin (SIAE) merkkiä siten kuin tässä laissa ja täytäntöönpanoasetuksessa säädetään

– –"

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

12 Procura della Repubblica presso il Tribunale civile e penale di Forlì (Forlìn siviili- ja rikostuomioistuimen syyttäjä) aloitti 12.2.2000 tutkinnan Schwibbertin osalta, joka asuu Italiassa ja on K.J.W.S. Srl -nimisen yhtiön laillinen edustaja, ja vahvisti takavarikoineensa 9. ja 10.2.2000 kyseisen yhtiön varastotiloista CD-levyjä, jotka sisälsivät taidemaalareiden Giorgio De Chiricon ja Mario Schifanon teosten

jäljennöksiä. Näissä CD-levyissä, jotka oli tuotu Saksasta muiden yhtiöiden lukuun ja jotka oli tarkoitus myydä kulttuuritapahtumien yhteydessä, ei ollut SIAE:n merkkiä.

13 Guardia di Finanza – Comando Tenenza di Cesenan (talousrikospoliisin Cesenan toimintayksikkö) jäsenten 9. ja 10.2.2000 toteuttamissa tarkastuksissa laadittiin rikosprosessilain mukaisesti kyseisten CD-levyjen takavarikointia koskeva pöytäkirja, jossa mainittiin, että ensimmäisen tarkastelun perusteella tavarat vaikuttavat väärennetyiltä.

14 Procura della Repubblica presso il Tribunale civile e penale di Forlì nosti 23.5.2001 syytteen Schwibbertiä vastaan, jota syytetään vuoden 1941 lain 171 ter §:n 1 momentin c kohdassa tarkoitetusta rikkomuksesta, ja siirsi asian Tribunale civile e penale di Forlìn käsiteltäväksi.

15 Tribunale civile e penale di Forlì piti istunnon 14.12.2004. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin korosti istuntopöytäkirjassaan, että Schwibbertiä ei syytetä teosten laittomasta jäljentämisestä, koska hänellä oli tarvittavat luvat, vaan yksinomaan siitä, että CD-levyistä puuttui SIAE:n merkki.

16 Kyseisessä istunnossa Schwibbertin asianajaja pyysi kyseistä tuomioistuinta esittämään ennakkoratkaisukysymyksen yhteisöjen tuomioistuimelle. Tribunale civile e penale di Forlì toteutti pyynnön, mutta se pelkästään liitti tämän asianajajan muistion ennakkoratkaisupyyntöä koskevaan päätökseensä eikä itse muotoillut täsmällisiä kysymyksiä.

17 Yhteisöjen tuomioistuin pyysi 17.7.2006 työjärjestyksen 104 artiklan 5 kohdan mukaisesti ennakkoratkaisupyynnön esittäneeltä tuomioistuimelta selvennyksiä. Kyseisen tuomioistuimen vastaus saapui yhteisöjen tuomioistuimeen 31.10.2006.

18 Tästä vastauksesta ilmenee, että Tribunale civile e penale di Forlìn esittämä kysymys on seuraava:

"Ovatko SIAE:n merkintää koskevat kansalliset säännökset yhteensoveltuvia EY 3 ja EY 23–EY 27 artiklan, direktiivin 98/34 1, 8, 10 ja 11 artiklan ja direktiivien 92/100 ja 2001/29 kanssa?"

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

19 Italian hallitus väitti kirjallisissa huomautuksissaan sekä istunnossa, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä tutkimatta. Sen mukaan ennakkoratkaisupyyntö ei sisällä tarvittavia tietoja, jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi vastata kysymykseen hyödyllisellä tavalla. Tältä osin Italian hallitus väittää, että yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan edellytysten vastaisesti ennakkoratkaisupyynnössä ei esitetä syitä, joiden vuoksi yhteisön oikeussääntöjen tulkinta on tarpeen, eivätkä siitä ilmene selvästi pääasiassa tosiasiallisesti sovellettavat kansalliset säännökset. Missään tapauksessa sillä ei ole merkitystä pääasian ratkaisemisen kannalta.

20 Komissio väittää kirjallisissa huomautuksissaan, että ennakkoratkaisupyyntö, siltä osin kuin se koskee EY 3 ja EY 23–EY 27 artiklan sekä direktiivin 92/100 tulkintaa, on jätettävä tutkimatta, koska ennakkoratkaisupyyntöä koskeva päätös ei sisällä riittävästi tietoja.

21 On huomautettava, että ennakkoratkaisupyynnöissä annetut tiedot eivät ole tarpeen ainoastaan sen vuoksi, että yhteisöjen tuomioistuin voi antaa hyödyllisiä vastauksia, vaan myös siksi, että jäsenvaltioiden hallituksilla ja muilla osapuolilla, joita asia koskee, on mahdollisuus esittää huomautuksia yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti (asia C-422/98, Colonia Versicherung ym., määräys 2.3.1999, Kok. 1999, s. I-1279, 5 kohta). Yhteisöjen tuomioistuimen on huolehdittava siitä, että kyseiset osapuolet voivat käyttää tätä mahdollisuutta, kun otetaan huomioon se, että edellä mainitun määräyksen mukaan ainoastaan ennakkoratkaisupyynnöt annetaan tiedoksi näille osapuolille (yhdistetyt asiat 141/81–143/81, Holdijk ym., tuomio 1.4.1982, Kok. 1982, s. 1299, Kok. Ep. VI, s. 379, 6 kohta; asia C-326/95, Banco de Fomento e Exterior, määräys 13.3.1996, Kok. 1996, s. I-1385, 7 kohta ja asia C-176/96, Lehtonen ja Castors Braine, tuomio 13.4.2000, Kok. 2000, s. I-2681, 23 kohta). Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan on välttämätöntä, että kansallinen tuomioistuin antaa edes vähäisen selostuksen niistä syistä, joiden perusteella se on valinnut ne yhteisön oikeuden säännökset ja määräykset, joiden tulkintaa se pyytää, ja siitä, miten nämä oikeussäännöt ja pääasiassa sovellettava kansallinen lainsäädäntö liittyvät toisiinsa (ks. mm. asia C-116/00, Laguillaumie, määräys 28.6.2000, Kok. 2000, s. I-4979, 16 kohta ja yhdistetyt asiat C-94/04 ja C-202/04, Cipolla ym., tuomio 5.12.2006, Kok. 2006, s. I-11421, 38 kohta).

22 Käsiteltävänä olevassa asiassa ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin toimitti yhteisöjen tuomioistuimen pyynnöstä selvennyksiä pääasian tosiseikoista sekä asiaa koskevista kansallisista ja yhteisön oikeussäännöistä, kuten tämän tuomion 17 kohdasta ilmenee. Lisäksi Società Italiana degli Autori ed Editori, Italian hallitus ja komissio ovat kyseisen tuomioistuimen toimittamien tietojen perusteella katsoneet mahdolliseksi esittää huomautuksia yhteisöjen tuomioistuimelle.

23 Direktiivin 98/34 osalta osapuolten näkemykset eroavat toisistaan sen suhteen, koskeeko SIAE:n merkin kiinnittämisvelvoite pääasiassa kyseessä olevia CD-levyjä, ja jos näin on, milloin tämä velvoite oli laajennettu koskemaan näitä tallenteita, eli tapahtuiko se ennen kuin yhteisön oikeudessa otettiin käyttöön velvollisuus antaa tiedoksi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset vai sen jälkeen. Käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole kiistetty sitä, että Schwibbertiä vastaan on aloitettu rikosoikeudenkäynti sen vuoksi, että hän ei ole kiinnittänyt kyseistä SIAE:n merkkiä.

Sen hetken määrittäminen, jolloin Italian oikeudessa tosiasiallisesti säädettiin merkin kiinnittämisvelvollisuudesta, edellyttää kuitenkin kansallisen oikeuden tulkintaa, jonka osalta yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa. Tätä seikkaa koskeva epävarmuus ei missään tapauksessa tee tarpeettomaksi vastausta, jota yhteisöjen tuomioistuimelta pyydetään esitettyyn kysymykseen, sellaisena kuin ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on sitä täsmentänyt selvennystä koskevaan pyyntöön antamassaan vastauksessa.

24 Näissä olosuhteissa yhteisöjen tuomioistuin katsoo saaneensa tarpeeksi selvennystä voidakseen vastata kysymykseen, joka koskee direktiiviä 98/34.

25 Sen sijaan EY 3 ja EY 23–EY 27 artiklan sekä direktiivin 92/100 tulkinnan osalta on todettava, että ennakkoratkaisupyynnössä ei esitetä tarvittavia tietoja, jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi antaa ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle hyödyllisen vastauksen.

26 On huomautettava, että näissä EY:n perustamissopimuksen määräyksissä kielletään jäsenvaltioiden väliset tuonti- ja vientitullit ja kaikki vaikutuksiltaan vastaavat maksut. Direktiivillä 92/100 yhdenmukaistetaan säännöt, jotka koskevat vuokraus- ja lainausoikeuksia sekä tiettyjä tekijänoikeuden lähioikeuksia henkisen omaisuuden alalla.

27 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen esittämien pääasian tosiseikkoihin liittyvien tietojen perusteella ei kuitenkaan voida määrittää varmasti CD-levyjen valmistuspaikkaa eikä todeta, että ne on tosiasiallisesti tuotu Italiaan. Asiaa koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön liittyvien tietojen perusteella yhteisöjen tuomioistuin ei saa riittävällä tavalla tietää SIAE:n merkistä maksettavien maksujen ominaispiirteitä voidakseen määrittää, onko kyseessä mainituissa EY:n perustamissopimuksen määräyksissä tarkoitettu tulli tai vaikutuksiltaan vastaava maksu. Näiden tietojen perusteella ei ole myöskään mahdollista arvioida, ovatko tällaiset kansalliset säännökset direktiivin 92/100 vastaisia.

28 Näissä olosuhteissa ei ole mahdollista lausua siitä, onko pääasiassa kyseessä olevan velvoitteen kaltainen velvoite EY 3 ja EY 23–EY 27 artiklan sekä direktiivin 92/100 vastainen.

29 Lisäksi on täsmennettävä, että ennakkoratkaisukysymys koskee myös direktiivin 2001/29 tulkintaa. Tämä direktiivi perustuu periaatteisiin ja sääntöihin, jotka on jo asetettu erityisesti direktiivissä 92/100, ja sillä muutetaan viimeksi mainittua direktiiviä. Direktiivi 2001/29 on annettu 22.5.2001, ja sen 13 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on pantava se täytäntöön viimeistään 22.12.2002. Pääasian taustalla olevat tapahtumat ajoittuvat helmikuulle 2000, jolloin kyseistä direktiiviä ei ollut vielä annettu. Näin ollen ennakkoratkaisukysymys on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee direktiivin 2001/29 tulkintaa.

30 Tämän vuoksi ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi yksinomaan siltä osin kuin se koskee direktiivin 98/34 tulkintaa.

Aineellinen kysymys

31 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään, ovatko pääasiassa kyseessä olevien kansallisten säännösten kaltaiset kansalliset säännökset direktiivin 98/34 1, 8, 10 ja 11 artiklan vastaisia siltä osin kuin niissä säädetään, että hengentuotteita jäljennettäessä niitä sisältäviin tallenteisiin on kiinnitettävä Società Italiana degli Autori ed Editorin merkki.

32 Tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen hallussa olevista asiakirjoista ilmenee, että pääasiassa oli vireillä rikosoikeudellinen menettely Schwibbertiä vastaan, koska hän ei ollut kiinnittänyt tätä merkkiä kuvataiteen teoksia sisältäviin CD-levyihin. Näin ollen on tutkittava, ovatko kansalliset säännökset, joissa asetetaan tällainen velvoite, ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mainitsemien yhteisön säännösten ja määräysten vastaisia.

33 Ensiksi on tutkittava, voidaanko tällaisen merkin kiinnittämisvelvoitetta pitää direktiivin 98/34 1 artiklassa tarkoitettuna "teknisenä määräyksenä". Jos vastaus on myöntävä, on tarkastettava, ovatko Italian viranomaiset antaneet teknistä määräystä koskevan ehdotuksen komissiolle tiedoksi, ja jos näin ei ole, siihen ei voida vedota Schwibbertiä vastaan (ks. erityisesti asia C-194/94, CIA Security International, tuomio 30.4.1996, Kok. 1996, s. I-2201, 48 ja 54 kohta; asia C-226/97, Lemmens, tuomio 16.6.1998, Kok. 1998, s. I-3711, 33 kohta ja asia C-159/00, Sapod Audic, tuomio 6.6.2002, Kok. 2002, s. I-5031, 49 kohta).

34 Direktiivin 98/34 1 artiklan 11 kohdasta ilmenee, että "teknisen määräyksen" käsite jakautuu kolmeen luokkaan eli sillä tarkoitetaan ensinnäkin kyseisen direktiivin 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua "teknistä eritelmää", toiseksi tämän direktiivin 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua "muuta vaatimusta" ja kolmanneksi tämän direktiivin 1 artiklan 11 kohdassa tarkoitettua tuotteen valmistusta, tuontia, kaupan pitämistä tai käyttöä koskevaa kieltoa (ks. mm. asia C-267/03, Lindberg, tuomio 21.4.2005, Kok. 2005, s. I-3247, 54 kohta).

35 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, "teknisen eritelmän" käsite edellyttää, että kansallisella toimenpiteellä viitataan välttämättä tuotteeseen tai sen pakkaukseen sellaisenaan ja vahvistetaan näin ollen yksi tuotteelta vaadittava ominaisuus (ks. vastaavasti asia C-278/99, van der Burg, tuomio 8.3.2001, Kok. 2001, s. I-2015, 20 kohta; asia C-390/99, Canal Satélite Digital, tuomio 22.1.2002, Kok. 2002, s. I-607, 45 kohta; em. asia Sapod Audic, tuomion 30 kohta ja em. asia Lindberg, tuomion 57 kohta).

36 Käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava, että, kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 46 ja 48 kohdassa, SIAE:n merkki, jonka tarkoituksena on tiedottaa kuluttajille ja kansallisille viranomaisille, että kopiot ovat laillisia, kiinnitetään hengentuotteen sisältävään tallenteeseen eli siis itse tuotteeseen. Näin ollen väite, jonka Società Italiana degli Autori ed Editori ja Italian hallitus ovat esittäneet ja jonka mukaan tämä merkki koskee yksinomaan hengentuotetta, ei pidä paikkaansa.

37 Tällainen merkki on direktiivin 98/34 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu "tekninen eritelmä", sillä se kuuluu kyseessä olevilta tuotteilta merkintöjen ja selosteiden osalta vaadittaviin ominaisuuksiin. Näin ollen, koska tämän eritelmän noudattaminen on oikeudellisesti pakollista, jotta näitä tuotteita voidaan pitää kaupan, kyseinen eritelmä on direktiivin 98/34 1 artiklan 11 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu "tekninen määräys" (ks. vastaavasti asia C-13/96, Bic Benelux, tuomio 20.3.1997, Kok. 1997, s. I-1753, 23 kohta).

38 Direktiivin 98/34 8 artiklan mukaan "jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle välittömästi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset". Jos tätä velvoitetta ei täytetä, tekniseen määräykseen ei voida vedota yksityishenkilöitä vastaan, kuten tämän tuomion 33 kohdassa todetaan. Näin ollen on tutkittava, onko jäsenvaltio käsiteltävänä olevassa asiassa noudattanut direktiivin 98/34 8 artiklasta johtuvia velvoitteitaan. Jos näin ei ole, tekniseen määräykseen ei voida vedota Schwibbertiä vastaan.

39 Società Italiana degli Autori ed Editori ja Italian hallitus väittävät, että velvoitteesta kiinnittää SIAE:n merkki hengentuotteita sisältäviin tallenteisiin säädettiin jo paljon ennen merkityksellisten yhteisön direktiivien voimaantuloa vuoden 1941 laissa paperimuodossa olevien teosten osalta ja että tämän voimaantulon jälkeen lainsäädäntöä on muutettu vuosina 1987 ja 1994 ainoastaan tekniseen kehitykseen sopeutumiseksi, jolloin kyseisen velvoitteen soveltamisalaan on ainoastaan lisätty uusia tallennemuotoja. Tämän vuoksi näitä lainsäädännön muutoksia ei tarvinnut antaa tiedoksi komissiolle.

40 Yhteisöjen tuomioistuimelle toimitetuista asiakirjoista ilmenee pääasiassa kyseessä olevien tallenteiden eli kuvataiteen teoksia sisältävien CD-levyjen osalta, että SIAE:n merkin kiinnittämisvelvollisuutta alettiin soveltaa CD-levyihin vuonna 1994 asetuksen nro 685 nojalla. Näissä olosuhteissa Italian tasavallan olisi pitänyt antaa tämä velvollisuus tiedoksi komissiolle, koska se tapahtui sen jälkeen, kun direktiivillä 83/189 otettiin käyttöön teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettava menettely. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen on kuitenkin tämän tuomion 23 kohdassa mainitulla tavalla tarkastettava, onko kyseisestä velvollisuudesta tosiasiallisesti säädetty tuolloin Italian oikeudessa.

41 Siltä osin kuin SIAE:n merkin kiinnittämisvelvollisuus on laajennettu koskemaan pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevien tuotteiden kaltaisia tuotteita direktiivin 83/189 täytäntöönpanon jälkeen, on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivin 98/34 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen virkkeen tarkoituksena on se, että komissio voi saada mahdollisimman kattavia tietoja kaikkien teknisiä määräyksiä koskevien ehdotusten sisällöstä, soveltamisalasta ja näihin liittyvästä sääntelystä, jotta se voi käyttää mahdollisimman tehokkaasti direktiivissä sille annettua toimivaltaa (ks. erityisesti em. asia CIA Security International, tuomion 50 kohta; asia C-279/94, komissio v. Italia, tuomio 16.9.1997, Kok. 1997, s. I-4743, 40 kohta ja asia C-145/97, komissio v. Belgia, tuomio 7.5.1998, Kok. 1998, s. I-2643, 12 kohta).

42 Lisäksi kyseisen 8 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaan "jäsenvaltioiden on toimitettava ehdotus uudelleen – –, jos ne tekevät teknistä määräystä koskevaan ehdotukseen sellaisia huomattavia muutoksia, jotka muuttavat sen soveltamisalaa – –". CD-levyjen kaltaisten uusien tallenteiden lisäämistä SIAE:n merkin kiinnittämisvelvollisuuden alaan on pidettävä tällaisena muutoksena (ks. vastaavasti asia C-317/92, komissio v. Saksa, tuomio 1.6.1994, Kok. 1994, s. I-2039, 25 kohta ja em. asia Lindberg, tuomion 84 ja 85 kohta).

43 Komissio totesi kirjallisissa huomautuksissaan ja istunnossa, että Italian tasavalta ei ole antanut sille tiedoksi kyseistä muutosta, mitä Italian tasavalta ei ole kiistänyt.

44 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tiedoksi antamista koskevan velvollisuuden rikkominen merkitsee olennaisten menettelymääräysten rikkomista kyseessä olevien teknisten määräysten antamisessa, mikä aiheuttaa sen, ettei kyseisiä teknisiä määräyksiä voida soveltaa, joten niihin ei voida vedota yksityishenkilöitä vastaan (ks. erityisesti em. asia CIA Security International, tuomion 54 kohta ja em. asia Lemmens, tuomion 33 kohta). Yksityishenkilöt voivat vedota tähän soveltamatta jättämiseen kansallisessa tuomioistuimessa, jonka on jätettävä soveltamatta sellaista kansallista teknistä määräystä, jota ei ole annettu tiedoksi direktiivin 98/34 mukaisesti (ks. erityisesti em. asia CIA Security International, tuomion 55 kohta ja em. asia Sapod Audic, tuomion 50 kohta).

45 Näiden seikkojen valossa on todettava, että direktiiviä 98/34 on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevien kansallisten säännösten kaltaiset säännökset, siltä osin kuin niissä on direktiivin 83/189 täytäntöönpanon jälkeen säädetty velvoitteesta kiinnittää kuvataiteen teoksia sisältäviin CD-levyihin SIAE:n merkki, jotta niitä voidaan pitää kaupan kyseessä olevassa jäsenvaltiossa, muodostavat teknisen määräyksen, johon ei voida vedota yksityishenkilöä vastaan, jos sitä ei ole annettu tiedoksi komissiolle.

Oikeudenkäyntikulut

46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 98/34/EY, sellaisena kuin sen on muutettuna 20.7.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY, on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevien kansallisten säännösten kaltaiset säännökset, siltä osin kuin niissä on teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28.3.1983 annetun neuvoston direktiivin 83/189/ETY täytäntöönpanon jälkeen säädetty velvoitteesta kiinnittää kuvataiteen teoksia sisältäviin CD-levyihin SIAE:n merkki, jotta niitä voidaan pitää kaupan kyseessä olevassa jäsenvaltiossa, muodostavat teknisen määräyksen, johon ei voida vedota yksityishenkilöä vastaan, jos sitä ei ole annettu tiedoksi komissiolle.

Allekirjoitukset